

A rider in a dark jacket and helmet is jumping a brown horse over a hurdle. The horse is in mid-air, clearing the hurdle. The rider is looking forward with concentration. The background shows a blurred crowd and flags. The hurdle has 'psi-sporthorses.de' written on it.

Gaat Karel W op sportief vlak alle verwachtingen waar maken? De Comme II Fautdochter van het 1.60m-paard Elien is nauw verwant aan EPTM-topper La Selien. Willem Greve heeft de merrie inmiddels uitgebracht op 1.40m-niveau, als jong paard scoorde zij 90,5 punten in haar IBOP.

› Aanlegtesten

Van de IBOP of EPTM naar topsport?

Steeds vaker gaan er stemmen op dat paarden dichter bij het fokdoel getest dienen te worden.

Onder het zadel testen zou de best voorspellende factor zijn voor het op latere leeftijd wel of niet behalen van het hoogste niveau. Maar is dat ook zo?

Tekst: **JUDITH MARTENS** — Beeld: **DIRK CAREMANS E.A.**

Wij doken de cijfers in van de IBOP en de EPTM en wierpen een blik op de resultaten van de springpaarden. Ruim 4.000 springpaarden, om precies te zijn 4.218, die geboren zijn tussen 2003 en 2019, hebben de afgelopen jaren deelgenomen aan de IBOP. Aan het EPTM-examen namen in dezelfde periode 1.392 merries deel. Via de aanlegtest verkrijgt een eigenaar niet alleen informatie over de aanleg van zijn of haar springpaard. Het is via deze weg ook mogelijk om een veulenboekmerrie op te laten nemen in het stamboek, en in het geval van de EPTM, zelfs in aanmerking te laten komen tot en met het elitepredicaat. Deze predicaten komen uiteraard het paard zelf ten goede, en kunnen bijdragen aan de predicaten van de moeder.

Vorm van de dag

“Het voordeel van de EPTM-test is dat de paarden worden beoordeeld over meerdere momenten. Het resultaat hangt dus niet van alleen het examen af. Bij jonge paarden zie je nog weleens dat ze een keer een mindere dag hebben.” De vorm van de dag is hierdoor van mindere invloed. “Daarnaast is het grote verschil tussen de IBOP en de EPTM dat bij de IBOP de eigenaar van het paard de gehele voorbereiding op zich neemt. In de EPTM is het KWPN verantwoordelijk voor de training en verzorging. Er

is daardoor veel sturing en begeleiding, en indien nodig wordt er van ruiters gewisseld. Dit alles om het paard zo optimaal mogelijk voor te stellen. Tijdens het examen zijn de paarden daarnaast al gewend aan de omgeving, het echte nieuwe is er vanaf”, legt KWPN-inspecteur Henk Dirksen uit.

Gemiddelde score

Waar bij de dressuurpaarden het slagingspercentage van de IBOP op 66 procent ligt, heeft 72 procent van de springpaarden na afloop van de IBOP het predicaat op zak. Van de 1.392 EPTM-merries die deelnamen aan het examen slaagden 1.350 merries. Wanneer een merrie nog niet klaar is om deel te nemen aan het examen, gaat deze merrie voor aanvang van het examen naar huis. “Daardoor lijkt de kans op slagen veel hoger dan bij de IBOP, maar dat is in praktijk niet het geval”, volgens Henk Dirksen. Het is niet in beeld gebracht hoe groot de voortijdige uitstroom is bij de EPTM. Gemiddeld behalen de geslaagde EPTM-merries een score van 77,6 punten. De gemiddelde score van alle geslaagde paarden in de IBOP is 77,3 punten.

Verdeling van de scores

De grootste groep IBOP-paarden, 60,3 procent, slaagt met een puntentotaal tussen de 75 en 79,5.

Ruim 10 procent van de paarden scoort tussen de 80 en 84,5 punten. De groep die hoger dan 85 punten scoort is een stuk kleiner: 1,8 procent in totaal. Waarvan slechts 0,2 procent 90 punten of hoger weet te behalen, een echte uitzonderlijke prestatie dus.

De verdeling van de EPTM-scores ligt anders, dit komt door het feit dat merries die niet klaar zijn voor het examen vroegtijdig de KWPN-stallen verlaten. Er is daardoor maar een hele kleine groep die onder de 75 punten scoort, waardoor de andere groepen automatisch groter worden. Als we ons concentreren op de betere merries, dan scoort 19 procent tussen de 80 en 84,5 punten. In totaal hebben 55 merries 85 punten of hoger weten te scoren, waarvan slechts drie merries boven de 90-puntengrens uitkwamen. Dit percentage komt overeen met die van de IBOP, namelijk 0,2 procent. Van deze groep 90-plussers is de verwachting het hoogst met het oog op de topsport. Maar komt deze verwachting ook uit?

De groep van 90+

In totaal gaat het om acht IBOP-merries die 90 punten of hoger wisten te scoren en drie EPTM-merries. Twee hiervan hebben zich inmiddels bewezen als 1.60m-Grand Prix-paard: H-Lucky Retto (v.Bernini) en Willemijn (v.Numero Uno). Deze twee merries scoorden beide 91,5 punten, het hoogste puntenaantal ooit behaald in de IBOP. De Cardento-dochter Bybalia SMH (90 punten) was succesvol tot en met het 1.50m

en de pas achtjarige Karelief W (90,5 punten), een dochter van Comme Il Faut, is hard op weg naar het hoogste niveau. Zij wordt momenteel door Willem Greve uitgebracht in internationale 1.40m-rubrieken. Als moedersvader van deze patente merrie staat Carambole te boek. Dezelfde hengst als de vader van Felicia V. Con Amper, een van de acht merries met een score van 90 punten of hoger. Zij werd uitgebracht tot en met het 1.35m en bezit daardoor het sportpredicaat.

Stammoeder Selien

De drie uitzonderlijk goed geteste EPTM-merries zijn (nog) niet actief in de springsport. De absolute EPTM-topper is de zevenjarige La Selief W (v.Comme Il Faut). Zij scoorde op vijf onderdelen een 9,5 en kwam totaal op 93,5 punten, niet eerder werd dit puntenaantal behaald. Haar halfzus, de 1.60m-merrie Elien, staat te boek als moeder van de hierboven genoemde Karelief W. Beide uitzonderlijk goed geteste merries gaan terug op de Mermus R-dochter Selief. "In deze stam is sport aan zowel moeders- als vaderszijde verankerd", vervolgt Henk Dirksen. "Het is mooi om te zien, dat deze paarden hun aanleg als jong paard al goed weten te tonen. Daarnaast is het positief dat zo'n goede merrie als La Selief W al volop wordt ingezet in de fokkerij en we deze genen niet 'kwijtraken' aan de sport."

Vooral de EPTM-merries lijken vaker rechtstreeks de fokkerij in te gaan dan de IBOP-merries. "Wellicht omdat de opleiding

De 1.60m-merrie Willemijn (v.Numero Uno) maakte alle beloftes waar. Als jong paard scoorde zij 91,5 punten in de IBOP, werd nationaal kampioen bij de vier- tot en met zevenjarige merries en wordt inmiddels in de fokkerij ingezet.

H-Lucky Retto (v. Bernini) scoorde 91,5 punten in haar IBOP en loopt nu met de Mexicaan Jose Antonio Chedraui in het 1.60m.

Henk Dirksen:

“Het zijn niet alleen maar 1.60m-merries die belangrijk zijn in de fokkerij.”

van de IBOP-merries meer bij de ruiters ligt en het daardoor makkelijker is om deze merries te laten doorstromen. Daarnaast horen we vaak terug van de eigenaren van EPTM-merries dat zij vinden na afloop van een test dat deze merries hun aanleg hebben getoond en daarom direct de fokkerij in kunnen. Het zijn niet alleen maar 1.60m-merries die belangrijk zijn in de fokkerij namelijk. Of een merrie uiteindelijk over het laatste vermogen beschikt, is een kwestie van tijd. Instelling en rijdbaarheid worden steeds belangrijker, en daarvan krijgen we in de testen een goede indicatie”, licht de KWPN-inspecteur toe.

Sportprestaties IBOP- versus EPTM-merries

Als we dieper de cijfers induiken blijken er inderdaad duidelijk verschillen te zijn voor wat betreft het uitbrengen in de sport na afloop van de IBOP of EPTM. Slechts 38 procent van de

geslaagde EPTM-merries maakt haar opwachting in de springring tegen ruim 70 procent van de geslaagde IBOP-merries.

Al moet de kanttekening worden gemaakt dat slechts 30 procent van de geslaagde IBOP-merries die in de sport worden uitgebracht vervolgens het sportpredicaat weten te bemachtigen. Bij de EPTM-liggen deze cijfers dan weer hoger. Van de EPTM-merries die in de sport zijn uitgebracht, behaalt 52 procent het sportpredicaat. De eigenaren van de EPTM-merries lijken hierdoor bewustere keuzes te maken over het wel of niet laten uitbrengen van de merries in de sport. De merries die uiteindelijk in de sport komen, stromen vaker dan de IBOP-merries door naar het sportpredicaat. Ruim 300 merries die actief zijn in de sport zijn nog te jong om in het 1.30m of hoger geklasseerd te zijn. Waardoor verwacht mag worden dat deze percentages over enkele jaren

Het dichterbij het fokdoel beoordelen van de springmerries heeft een duidelijk voorspellende waarde voor de latere resultaten in de fokkerij en/of sport.

hoger uitvallen.

Vergeleken met de merries die niet zijn geslaagd voor de IBOP en wel in de sport zijn uitgebracht (66 procent), is de groep die 1.30m of hoger is geklasseerd een stuk kleiner dan bij de geslaagde merries. Namelijk ruim 25 procent tegen bijna 38 procent. Kijken we vanaf 1.40m en hoger dan wordt dit verschil nog groter: zes procent tegen vijftien procent. Er kan dus worden geconcludeerd dat de geslaagde merries aanzienlijk beter presteren in de (top)sport dan niet-geslaagde merries.

Niet geslaagd, wel gesport

Maar een niet-geslaagde merrie is niet per definitie niet succesvol in de (top)sport. Zo zijn er niet-geslaagde merries die 1.40m- en hoger geklasseerd zijn. Alleen verhoudingsgewijs zijn de percentages van de geslaagde merries die 1.40m of hoger geklasseerd zijn dubbel zo hoog.

Van de niet-geslaagde merries behaalt 3,6 procent het 1.40m tegen 8,1 procent van de geslaagde merries. Dat is dus ruim het dubbele en dat geldt ook voor de merries die in het 1.45m of 1.50m zijn uitgebracht. 1,6 procent van de niet-geslaagde merries is succesvol in

UITZONDERLIJK GOED GETESTE MERRIES (>90 PUNTEN)

Merrie	Vader	Punten	Prestaties
› La Selien W	Comme Il Faut	93,5	Kampioen CK Overijssel
› H-Lucky Retto	Bernini	91,5	1.60m onder Jose Antonio Chedraui (MEX)
› Willemijn	Numero Uno	91,5	1.60m onder Charlotte Verhagen. Kampioen vier- tot en met zevenjarige merries NMK
› It's A Girl GR	Etoulon VDL	91	Kampioen NMK.
› Felicia V. Con Amper	Carambole	91	1.35m. Reservekampioen NMK.
› Lisinaa	Carrera VDL	91	
› Karelief W	Comme Il Faut	90,5	1.40m onder Willem Greve
› Ciramee	Quaprice Z	90	Eén aangewezen hengst
› Dievera SK	Verdi TN	90	1.10m.
› Bybalia SMH	Cardento	90	1.50m onder Jeffrey Fields (USA). Twee 1.50m-nakomelingen, moeder van goedgekeurde hengst Impala SMH
› Bumosa	Up to Date	90	Twee aangewezen hengsten, twee 1.40m-paarden

het 1.45m tegen 3 procent van de geslaagde merries. Het 1.50m wordt behaald door 0,7 procent van de niet-geslaagde merries en 1,8 procent van de geslaagde merries. In de hoogste klassen is het verschil nog groter. Het 1.55m is slechts weggelegd voor 0,1 procent van de niet-geslaagde merries tegen 0,6 procent van de geslaagde merries en het 1.60m is het resultaat voor 0,4 procent van de niet-geslaagde merries en voor 1,5 procent van de geslaagde merries.

Lijken dit lage percentages in uw ogen? Weet dan dat van alle springgefokte merries die geboren zijn tussen 2003 en 2013, slechts 0,75 procent het 1.60m bereikt.

Scores versus sportstand

Hoe zit het dan met de IBOP-scores van de geslaagde paarden? Zijn de behaalde scores hoger, naarmate deze paarden hoger in de sport actief zijn? In de eerder genoemde voorbeelden is er gekeken naar alle paarden die vanaf 2006 een IBOP hebben gelopen. Daar zitten ook jonge, talentvolle paarden tussen die vanwege hun leeftijd nooit verder zijn gekomen dan het 1.10m of 1.20m. Daarom is specifiek ingezoomd op paarden die geboren zijn vanaf 2003 tot en met 2013; deze paarden hebben genoeg kansen gehad om in de sport te kunnen lopen. In deze groep zien we dat de paarden die enkel in het 1.00m worden uitgebracht een gemiddelde IBOP-score van 73,14 punten hebben. Springpaarden die uitgebracht zijn in de klas-

ses 1.00m- tot en met 1.25m hebben een gemiddelde score van 74,06. De paarden die op 1.30m-niveau presteren scoren met een gemiddelde score van 75,09 punten bijna een punt hoger. Een sportstand op 1.35m- of 1.40m-niveau betekent een IBOP-score van gemiddeld 75,7 punten. 1.45m-paarden scoren gemiddeld 77,09 punten en 1.50m-/1.55m-paarden scoren weer een halve punt hoger. De 1.60m-merries scoorden in hun IBOP gemiddeld 77,82 punten. De spreiding tussen de 1.00m- en de 1.60m-paarden bedraagt ruim 4,5 punten.

Fokkerijprestaties

De 90+-merries die niet zijn uitgebracht in de sport, hebben hun sporen verdiend in de fokkerij. Of zijn voor beide nog te jong. De elite, preferente en prestatiemerrie Bumosa is zo'n merrie die haar stempel heeft gedrukt in de fokkerij. Zij is één van de 49 IBOP-merries die zowel de predicated prestatie als preferent op zak heeft. Als volle zus van het 1.60m-Grand Prix-paard Cosun stelde zij met 90 punten niet teleur in de IBOP. Twee van haar zonen zijn aangewezen voor het KWPN-verrichtingsonderzoek, daarnaast bracht zij een internationaal 1.35m-paard en wordt de Biscayo-dochter Jacoba Stud Imosa door Jorinde Dolfijn in internationale 1.40m-rubrieken uitgebracht. Ook haar Kashmir van Schuttershof-zoon Harrisburg heeft zich bewezen in het 1.40m.

Van de geslaagde IBOP-merries is 3,4 procent vervolgens

Leandro de Koster

Het 1.50m-paard Bybalia SMH heeft niet alleen zichzelf bewezen, zij doet dit inmiddels ook met haar nageslacht. Zo bracht zij al twee 1.50m-paarden en de goedkeurde hengst Impala SMH.

**SHARING THE
PASSION
FOR THE
EQUESTRIAN
SPORT AND
FASHION**

preferent verklaard en 5,0 procent prestatie. Deze merries zijn succesvol ingezet in de fokkerij. Zijn de geslaagde merries succesvoller in de fokkerij dan de niet-geslaagde merries? Wanneer we kijken naar de prestatie- en preferent-predicaten behaald door de niet-geslaagde merries kunnen we dat inderdaad concluderen. Van de niet-geslaagde IBOP-merries is 1,3 procent preferent en 2,8 procent prestatie.

En hoe zit het dan met de EPTM-merries? Bij deze groep kunnen we alleen kijken naar de geslaagde merries, omdat de groep niet-geslaagde merries niet representatief is door-

dat deze merries de EPTM vaak voortijdig verlaten. De groep EPTM-merries die preferent is verklaard bedraagt 2,4 procent, bijna een procent lager dan de IBOP. Maar de merries die dankzij hun nakomelingen het prestatiepredicaat hebben verdiend is zes procent. Ten opzichte van de totale springpopulatie die geboren is tussen 2003 en 2019 zijn deze percentages aanzienlijk hoger. Het percentage merries dat in het bezit is van het preferentschap en/of prestatiepredicaat bedraagt 1,8 procent. Daarmee kan worden geconcludeerd dat zowel de geslaagde IBOP- als de geslaagde EPTM-merries het duidelijk beter doen in de fokkerij.

VERDELING PUNTEN

Punten	Percentage IBOP	Percentage EPTM
>90	0,19 %	0,22 %
85 – 89,5	1,64 %	2,87 %
80 – 84,5	10,69 %	17,46 %
75 – 79,5	60,34 %	76,44 %
70 – 74,5	13,70 %	1,22 %
65 – 69,5	11,76 %	1,72 %
60 – 64,5	1,59 %	0,07 %
<60	0,12 %	0,00 %

Dichter bij fokdoel

Het dichter bij het fokdoel beoordelen van de merries heeft een duidelijk voorspellende waarde voor de latere resultaten in de fokkerij en/of sport. De geslaagde IBOP- en EPTM-merries weten zich te onderscheiden van de groep merries die niet-geslaagd of niet-aangeboden is. Zo hebben IBOP- en EPTM-merries meer kans op succes in de sport en/of fokkerij. De waarde van deze predicaten is hierdoor duidelijk aanwezig. Natuurlijk spelen milieufactoren een grote rol en is het van belang waar de merries bijvoorbeeld terechtkomen nadat deze worden verkocht. Maar wanneer u in het bezit bent van een IBOP- of EPTM-merrie, heeft u een merrie die verschil kan maken. •

Het is positief als de beste merries voor de fokkerij ingezet worden. Deze Salsalien (v.Mees van de Watermolen) werd nationaal veulenkampioen en komt uit de Comme II Faut-dochter La Selien W, die 93,5 punten in de EPTM scoorde.

Jacob Melissen